

สถาบัน **THE BEST CENTER**

2145/7 ซ.รามคำแหง 43/1 ถ.รามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240

โทร.0-2318-6868, 0-2314-1492 โทรสาร 0-2718-6274

www.thebestcenter.com facebook.com/bestcentergroup

คุณภาพทางวิชาการต้องมาที่ 1

คู่มือเตรียมสอบ

นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง

เนื้อหา+ข้อสอบ ประกอบด้วย

1. ความรู้เกี่ยวกับบทบาทภารกิจของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า
2. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 หุ้นส่วนและบริษัท พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 , พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499
3. พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543
4. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์เศรษฐกิจการค้าภายในและระหว่างประเทศ

สนใจสั่งซื้อ หรือสอบถามเพิ่มเติม โทร.081-496-9907

LINE: @thebestcenter

270.-

คู่มือเตรียมสอบ
นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ตัวอย่าง

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ราคา 270.-

คำนำ

คู่มือเตรียมสอบ สำหรับตำแหน่ง นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ
กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เล่มนี้ โดยทางสถาบัน THE BEST CENTER และคณะได้เรียบเรียง
ขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมตัวสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ดังนั้นทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือ
เล่มนี้ขึ้นมา ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับการเนื้อหา พ.ร.บ. ระเบียบและเจาะแนวข้อสอบ
เพื่อให้ผู้ที่สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การ
สนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็น
เล่มได้ พร้อมกันนี้

คณะผู้จัดทำขออภัยข้อบกพร่องใด ๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจาก
ทุก ๆ ท่านเพื่อที่จะนำ มาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการ
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ ความรู้เกี่ยวกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า	1
➤ ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์	6
➤ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 ทุนส่วนและบริษัท	16
★ แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 3 ลักษณะ 22 ทุนส่วนและบริษัท	55
➤ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535	62
★ แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. 2535	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2551	106
➤ พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499	118
★ แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ. 2499	126
➤ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543	130
★ แนวข้อสอบ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543	140
➤ สถานการณ์เศรษฐกิจการค้าภายในและระหว่างประเทศ	145
➤ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ	171
★ แนวข้อสอบ ด้านการค้าการลงทุน	236
★ แนวข้อสอบ ความรู้เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ	241
★ แนวข้อสอบ สถานการณ์เศรษฐกิจการค้าภายในและระหว่างประเทศ	255
★ แนวข้อสอบ สถานการณ์เศรษฐกิจด้านการค้า	264

ความรู้เกี่ยวกับกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (Department of Business Development) เป็นกรมที่ได้เปลี่ยนชื่อมาจากกรมเดิมคือ "กรมทะเบียนการค้า" (Department of Commercial Registration) ตามผลการปฏิรูประชาการ ครั้งใหญ่ ที่ใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

ผลของการปรับปรุงระบบราชการในครั้งนั้น นอกจากทำให้ "กรมทะเบียนการค้า" เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น "กรมพัฒนาธุรกิจการค้า" แล้ว ยังได้มีการปรับปรุงบทบาทภารกิจและโครงสร้างใหม่ เริ่มตั้งแต่โอนงานด้านซึ่งตรงตัวไปขึ้นกับกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ พร้อมกับ การโอนงานด้าน น้ำมันเชื้อเพลิงให้กับกรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน ในเวลาเดียวกันนั้นก็รับโอนภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ รวมทั้งงานจดทะเบียนและงานส่งเสริมสมาคมการค้าและหอการค้าจากกรมการค้าภายในกับงานตามภารกิจใหม่ คือ งานด้านส่งเสริมธุรกิจบริการและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาปฏิบัติพร้อมกับการกิจเดิมคือ งานด้านจดทะเบียนธุรกิจ การกำกับดูแลธุรกิจ และการให้บริการธุรกิจ อีกด้วย

► ประวัติความเป็นมาของกรมทะเบียนการค้า

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระบรมราชโองการประกาศให้จัดตั้ง กรมทะเบียนการค้า ขึ้นเป็นกรมชั้นอธิบดีเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2466 และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ อำมาตย์เอกพระ โภมารกุลมนตรี (ชื่น โภมารกุล ณ นคร) เสนอชื่อสมัครรับราชการ เป็นอธิบดีคนแรกของ กรมทะเบียน การค้า มีหน้าที่รักษา มาตราซึ่งตรงตัว และรับจดทะเบียนการค้า

► หน้าที่ความรับผิดชอบเมื่อเริ่มก่อตั้งกรมทะเบียนการค้า

เมื่อมีการตั้งกรมทะเบียนการค้าขึ้นมา หน้าที่ความรับผิดชอบของกรมในสมัยนั้นก็คือ หน้าที่รักษา มาตราซึ่งตรงตัว และรับจดทะเบียนการค้า แต่เดิมนั้นงานซึ่งตรงตัวและงานทะเบียนการค้าซึ่งได้แก่ งานหุ้นส่วนบริษัท งานประกันภัย งานเครื่องหมายการค้า งานสิทธิบัตรเหล่านี้ ก่อนที่จะมีการจัดตั้งกรมทะเบียนการค้า นั้น งานดังกล่าว เป็นงานที่ขึ้น อยู่กับกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ อีกหลายกระทรวง พอที่จะสรุปประวัติความเป็นมาได้ดังนี้

► งานซึ่งตรงตัว

งานซึ่งตรงตัวในสมัยก่อน ๆ ประเทศไทยนำระบบซึ่งตรงตัวของหลายประเทศมาใช้ อาทิของ ไทยเองบ้าง ของจีนบ้าง ของฝรั่งบ้าง แล้วแต่ว่าเห็นสะดวกหรือเหมาะสมอย่างไรก็ใช้อย่างนั้น นอกจากนี้ในอย่างหนึ่ง ๆ ก็มีพิกัตต์ตราไม่แน่นอน ซึ่งการใช้วิธีซึ่งตรงตัวต่างพิกัตต์ตรากันนี้นับว่าเป็นเครื่องขัดขวางความเจริญในการค้าขาย พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชปรารภที่จะวางระเบียบการซึ่งตรงตัวให้เป็น หลักฐาน ด้วยเหตุที่งานซึ่งตรงตัวเป็นเรื่องของการค้าขาย ดังนั้นจึงมีหน้าที่กระทรวงเกษตรพาณิชย์ที่จะวางระเบียบในเรื่องนี้ เจ้าพระยาสุรศักดิ์มนตรีมนตรีเสนาบดี จึงได้คิดที่จะใช้วิธีฆาตกรรมตริภเป็นฐาน เมื่อปีพ.ศ. 2440 แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ

สมัยที่เจ้าพระยาทวนกระวีวิชฌ ณ์เป็นเสนาบดีกระทรวงเกษตรพาณิชย์ ได้เห็นเอาเฉพาะการตรง ขึ้นมา

พิจารณา เพราะเหตุว่าประเทศสยามมีสินค้าข้าวที่จะต้องขนส่งขายเป็นสินค้าสำคัญจึงร่างพระราชบัญญัติ อัตราค่า และทะนาน ร.ศ.119 (พ.ศ.2443) ขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายแต่เสนาบดีสภานั้นเห็นว่า เมื่อทำแล้วก็ควรเพิ่มการชั่งและการวัด เข้าด้วย เจ้าพระยาอภัยราชา (Rolin Jacmingnes) ที่ปรึกษาราชการแผ่นดินและนายหลุยส์เซอร์ ที่ปรึกษากฎหมาย ได้ร่างพระราชบัญญัติวัดตวงและชั่ง ร.ศ. 119 ขึ้นใหม่ บัญญัติให้ใช้ปอนด์เมตริก นอกจากนี้ยังได้ ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2445 เพื่อพิจารณาว่าควรใช้เครื่องชั่งตวงวัดวิธีใด ให้เป็นแบบ เดียวกันจึงจะเหมาะสม ซึ่งคณะกรรมการทำรายงานทูลเกล้าฯ ถวาย เมื่อ พ.ศ. 2448 ว่าควรใช้วิธีเมตริก แต่เรื่อง ค้างกล่าวชะงักไปอีกคราว

กฎหมายชั่งตวงวัดที่ออกเมื่อปี พ.ศ. 2466 กล่าวได้ว่าเป็นเรื่องใหม่ยังไม่เป็นที่คุ้นเคยสำหรับประชาชนใน สมัยนั้น เนื่องจากวิธีชั่งตวงวัดใน ระบบเมตริก ถือได้ว่าเป็นของใหม่ ดังนั้นกรมทะเบียนการค้าจึง ได้ดำเนินการ ค่ายวิธีใหม่มาให้ประชาชนรู้จักวิธีเมตริกทางวิทยุกระจายเสียง โดยเขียนบทความออกทางวิทยุกระจายเสียง เคื่อน ละ 2 ครั้งเป็นประจำ รวมทั้งได้ประกาศชักชวนให้พ่อค้า ประชาชนที่มีและใช้เครื่องชั่งตวงวัด ในระบบเมตริกอยู่ แล้วสามารถนำเครื่องชั่งตวงวัดที่ใช้อยู่นั้น มาขอคำรับรอง ทั้งนี้พ่อค้าที่มีความประสงค์จะค้า เครื่อง ชั่ง ตวงวัดใน ระบบเมตริก ให้มาขออาชญาบัตรเป็นผู้ทำ สิ่ง ผู้ซ่อม ผู้ขายเครื่อง ชั่งตวงวัดได้

ในปี พ.ศ. 2452 กระทรวงเกษตราธิการ ได้ติดต่อกับสำนักงานชั่งตวงวัดระหว่างประเทศ เรื่องการเข้าเป็น สมาชิกในสัญญาสากลชั่งตวงวัดแบบเมตริก ในที่สุด เจ้าพระยาวงศาอนุประพันธ์ เสนาบดี ได้ทำหนังสือกราบบังคม ทูลพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่า เห็นควรที่ประเทศสยามจะเข้าร่วมสัญญา สากลชั่งตวงวัดแบบ เมตริก ซึ่งพระองค์ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย เสนาบดีกระทรวงพระคลัง เสนาบดี กระทรวงนครบาล ประชุมปรึกษากันทำความเห็นในเรื่องนี้อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งที่ประชุมได้ทูลเกล้าฯ ถวายรายงาน ความเห็นเมื่อพ.ศ.2445 ว่าควรรับแบบวิธีเมตริกมาใช้ กระทรวงเกษตราธิการ จึงแจ้งความจำนง ไปยัง สำนักงานชั่งตวงวัดระหว่างประเทศที่ประเทศฝรั่งเศสและได้เข้าเป็นสมาชิก เมื่อ พ.ศ. 2455 สมัยพระเจ้าพี่ยานขอ กรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ทรงเป็นเสนาบดี

เมื่อมีการตั้งสถานเผยแผ่พาณิชย์ขึ้น โอนงานชั่งตวงวัดขึ้นกับสถานเผยแผ่พาณิชย์ เมื่อพ.ศ. 2463 และได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ มาตรการชั่งตวงวัดขึ้นใช้ขึ้นครั้งแรก เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2465 ต่อมา อีกหนึ่งเดือนจึง โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมทะเบียนการค้าเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2466 (ในเดือนนั้น นับเอาเดือนเมษายน เป็นเดือน แรกของปี)

งานชั่งตวงวัด

ดังได้กล่าวมาแล้ว ในการตั้งกรมทะเบียนการค้าขึ้นนั้น นอกจากจะได้ยกเอางานชั่งตวงวัด ซึ่งอยู่ในสถานเผยแผ่พาณิชย์ มาขึ้นอยู่ในกรมตั้งใหม่แล้ว ในคราวเดียวกันนั้นเองได้โอนเอา งาน บรรดาที่เป็น ทะเบียนการค้า จาก กระทรวง ทบวง กรม อื่น มารวมปฏิบัติในกรมทะเบียนการค้าด้วย คือ

1. งานจดทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทแต่เดิมอยู่ในกระทรวงยุติธรรมให้โอนมาอยู่ในกระทรวงพาณิชย์ โดยออก ประกาศเมื่อวันที่ 16 มกราคม 2466 (วันเดียวกับที่ประกาศตั้งกรมทะเบียนการค้า) แก่ใจพระราชบัญญัติลักษณะ เข้าหุ้นส่วนและบริษัท ร.ศ.130 (รัตนโกสินทร์ศก 130) มาตรา 4 ว่า "หอทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ซึ่งเสนาบดี

กระทรวงยุติธรรมตั้งขึ้นแล้ว โดย มาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติลักษณะพนักงานและบริษัท รัฐนโกลินทร์ศก 130 นั้นให้โอนไปขึ้น กระทรวงพาณิชย์ รวมถึง ได้มีประกาศ ลงวันที่ 16 มกราคม 2466 อีกฉบับหนึ่ง ให้โอนงาน การจดทะเบียนบริษัทที่ตั้งขึ้น โดยหนังสือพระราชทานอำนาจพิเศษ ในกระทรวง เกษตราธิการ นั้นไปไว้ในแผนก จดทะเบียนการค้าด้วย

2. การประกันภัยในด้านการประกันภัยถือได้ว่า ฝรั่งเศสเริ่มขึ้นมาก่อนเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ถ้าจะนับว่า เกิดขึ้นในเมืองไทยโดยตรง ก็คงจะเริ่มจากสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา กล่าวคือสมัยนั้นประเทศไทยทำการค้ากับ ต่างชาติมาก คั้ง นั้นจึงมีชาวต่างชาติเข้ามาตั้งห้างค้าขายมาก ห้างเหล่านี้ปรากฏว่าบางห้าง ได้เป็นเอเจนต์ (Agent) ของบริษัทรับประกันภัยต่างประเทศด้วย ซึ่งดำเนินกิจการรับประกันภัยทางทะเล และการประกันไฟขึ้นสมัย รัชกาลที่ 5 การดำเนินกิจการประกันภัย ยังดำเนินตามลักษณะของ ในรัชกาลที่ 4 กล่าวคือ ยังคงดำเนินการใน ลักษณะเอเจนต์เหมือนเดิม จึงอาจกล่าวได้ว่าในสมัยนั้นบริษัทหรือห้าง ที่จะตั้งกิจการรับประกันภัยโดยตรง ขึ้นใน เมืองไทย ยัง ไม่มีเลย เว้นแต่บริษัทเมือเมสซิจินสยาม ซึ่ง ได้รับอำนาจพิเศษ ให้ดำเนินการกิจการประกันภัยไฟ และ ประกันภัยทางทะเลด้วย

อย่างไรก็ตามการประกันภัย ซึ่ง ได้เริ่มขึ้นตั้งแต่ สมัยรัชกาลที่ 4 และในขณะนั้นคงจะไม่มีใครสนใจ เหมือน เวลานี้ นั้น นับได้ว่ามีมาแล้วเริ่มตั้งแต่การรับประกันไฟ การรับประกันภัยทางทะเลเรื่อยมาจนรับประกันชีวิต เมื่อ กว่า 60 ปีมาแล้ว ส่วนรับประกันอื่น ๆ อย่างที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น รับประกัน-ภัยรถยนต์ ก็ได้มีมาแล้วในเวลา ไล่เลี่ยกันนั้นแล้วเหมือนกัน เช่น ห้างสยามอิมพอร์ต (เดิมชื่อห้างเคอร์ Kerr and co.) เป็นเอเจนต์ของ บริษัท มอเตอร์ยู-เนียน รับประกันรถยนต์ด้วย จะว่ากันไปแล้วการประกันภัยต่าง ๆ ไม่ใช่สิ่งใหม่สำหรับเมือง ไทยเลย งานประกันภัยอยู่ ในความดูแลรับผิดชอบของกรมทะเบียนการค้า มาจนถึง พ.ศ. 2511 จึงโอนงานของประกันภัย ไป เป็นของสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ต่อมาใน พ.ศ. 2522 สำนักงานประกันภัยก็ได้รับการยกฐานะ ขึ้น เป็น "กรม" และ ในปี พ.ศ. 2533 ก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "กรมการประกันภัย"

3. เครื่องหมายการค้า เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมมากกว่าอย่างอื่น สมัยก่อนประเทศไทยไม่ค่อย มี การอุตสาหกรรม เพิ่งจะเห็นเป็นเรื่องสำคัญขึ้นขึ้น เมื่อฝรั่งเริ่มเข้ามาค้าขายกันมากขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 พ.ศ. 2453 รัฐบาลได้เริ่ม กิจการเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าขึ้น คือ จัดตั้ง "หอทะเบียนเครื่องหมายการค้า" ขึ้นใน กระทรวงเกษตราธิการ และออกกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายสินค้า เรียกว่าภาษาอังกฤษว่า Law on Trade Marks and Trade names of B.E. 2547 ซึ่งงานที่ปฏิบัติเวลานั้นก็เป็นเพียงรับคำขอ จดทะเบียนไว้แต่เพียงอย่าง เดียว ไม่ได้ดำเนินการอย่างอื่น อย่าง ใดต่อ พ.ศ. 2466 เมื่อตั้งกรมทะเบียนการค้าขึ้นแล้วได้โอนงานจดทะเบียน เครื่องหมายการค้ามาสังกัด กรมทะเบียนการค้า แต่ก็ยังรับจดทะเบียนไว้เฉย ๆ อย่างเดิมจนถึงปี พ.ศ. 2474 จึงได้ ออกเป็นกฎหมายใหม่ เรียกว่า "พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พุทธศักราช 2474" มีการจดทะเบียนใช้ได้ สมบูรณ์

4. สิทธิบัตร (Patent) สิทธิบัตรหรือแพลนต์ มีเรื่องปรากฏน้อยในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะแต่เดิมเมือง ไทย เป็นเมืองกสิกรรมไม่ใช่เมืองอุตสาหกรรม จึง ไม่มีการประดิษฐ์คิดค้นทำเครื่องจักรเครื่องยนต์ ฯลฯ ในส่วนของการ ประดิษฐ์ต่าง ๆ เหมือนเมืองอุตสาหกรรมเช่นต่างประเทศ ถ้าจะว่ากันแล้วสมัยก่อนในเรื่องเกี่ยวกับการประดิษฐ์

ต่าง ๆ คนไทยก็มีเหมือนกันมีต้นว่า ก็สำหรับทอผ้า ระหัดสำหรับวัดน้ำเข้ามา ครกกระเดื่องสำหรับตำข้าว แต่ของเหล่านี้เป็นของทำใช้ภายในบ้าน ซึ่งถือเป็นประเพณีนิยม ของที่ทำขึ้นเป็นอย่างทำใช้เอง (Household Utensil) ทำใช้สำหรับบ้านทุกบ้าน ไม่ใช้ทำเป็นสินค้าซื้อขาย สมัยรัชกาลที่ 4 มีชาวต่างชาติมาติดต่อทำการค้ากับประเทศไทยมากขึ้น โดยตั้งห้างค้าขายตั้งแต่อยู่ต่อเรือตั้ง โรงสีไฟ สิ่งประดิษฐ์ที่ชาวต่างชาติได้นำเข้ามาด้วย เพื่อประโยชน์ในการ ติดต่อค้าขายกับไทยนั้น ได้มีการจดทะเบียนแปดต้นต่ออยู่ก่อนแล้ว แต่สิ่งเหล่านี้ก็ไม่ได้ประดิษฐ์ขึ้นในประเทศไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้มีความดำริที่จะให้มีกฎหมายคุ้มครองนักประดิษฐ์และนักออกแบบในประเทศไทย ทำนองเดียวกับกับนานาประเทศ ปรากฏว่าได้มีการร่างกฎหมายคุ้มครองการนิมิต เรียกว่า "กฎหมายแพดท์" (Patent Law) ฉบับแรกได้ยกร่างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2468 ซึ่งตรงกับสมัยที่พระโกมารกุลมนตรี เป็นอธิบดีกรมทะเบียนการค้า นั่นเอง แต่เมื่อได้ยกร่างขึ้นแล้วก็ไม่มีการดำเนินการอย่างไรต่อไปอีก

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 ราวปี พ.ศ. 2472 ได้มีพระราชดำริให้มีการตรากฎหมายคุ้มครองการนิมิตขึ้นอีก มีการแต่งตั้งกรรมการยกร่างขึ้น ประกอบด้วย ประกอบด้วย ม.จ.ทองเรือธรรมชาติ ทองแถม อธิบดีกรมทะเบียนการค้า มร.มาร์ติน ผู้อำนวยการสำนักงานสิทธิบัตรอังกฤษ ให้ความช่วยเหลือร่างกฎหมายนี้เรียกว่า Law on Patents and designs ร่างเสร็จนำขึ้นถวายพระเจ้าพี่นางเธอกรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสนาบดีกระทรวงพาณิชย์และ คมนาคม และ ในปีเดียวกัน ม.จ.ทองเรือธรรมชาติ ทองแถม ได้เสด็จไปดูงานบริหารสิทธิบัตรที่ประเทศอังกฤษและสวีต แต่แล้วร่างกฎหมายดังกล่าวก็มิได้รับการพิจารณาให้แล้วเสร็จไปต่ออย่างไร

ภายหลังเปลี่ยนระบบการปกครองแผ่นดิน เมื่อ พ.ศ. 2475 แล้วรัฐบาลทุกสมัยได้ พยายามเรื่อง สิทธิบัตรขึ้นมาพิจารณา แต่แล้วก็ต้องระงับยับยั้งไว้ตลอดมาจนถึงรัฐบาลชุดของ พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ จึงได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. 2521 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2521 ในปี พ.ศ. 2535 ได้มีการโอนงานในส่วนของสิทธิบัตรและเครื่องหมายการค้าของกรมทะเบียนการค้า และงานด้านลิขสิทธิ์ของกรมศิลปากร กระทรวงศึกษาธิการ มาอยู่รวมกัน จัดตั้งเป็นส่วนราชการระดับกรมชื่อว่า "กรมทรัพย์สินทางปัญญา" เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2535

นับแต่กรมทะเบียนการค้าได้จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ.2466 เป็นต้นมา ได้มีการขยายและปรับปรุงการ แบ่งส่วนราชการของกรมอยู่หลายครั้งเพื่อให้เหมาะสมกับภาระหน้าที่และ ลักษณะงานที่เพิ่มขึ้น ครั้งล่าสุดของการเปลี่ยนแปลงได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เมื่อเดือนตุลาคมปี พ.ศ.2545 โดยมีผู้บริหารสูงสุดของกรมคืออธิบดีและคนปัจจุบันคือ นายวุฒิไกร ลีวีระพันธุ์

► **วิสัยทัศน์**

เป็นผู้ให้บริการด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเต็มรูปแบบภายในปี 2564 และมุ่งสนับสนุน SME ให้ขับเคลื่อนด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม

► **พันธกิจ**

1. บริการจดทะเบียน และข้อมูลธุรกิจ ถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส
2. สร้างธรรมาภิบาลธุรกิจ
3. พัฒนาธุรกิจไทยให้เข้มแข็ง แข่งขันได้
4. สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่

► **เป้าประสงค์บริการธุรกิจ**

1. บริการธุรกิจ ง่าย สะดวก รวดเร็ว และประหยัด โดยเน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง
2. ธุรกิจไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับสากล

► **ประเด็นแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาธุรกิจการค้า พ.ศ.2563**

ประเด็นที่ 1 อำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ

เป้าหมายกรม 1. พัฒนาการบริการสู่ความเป็นเลิศด้วยนวัตกรรม

ประเด็นที่ 2 เพิ่มศักยภาพธุรกิจไทย รองรับการค้ายุคใหม่

เป้าหมายกรม 1. สร้างสังคมผู้ประกอบการ และความเข้มแข็ง SME
2. สร้างความ โปร่งใสและธรรมาภิบาลของภาคธุรกิจ

ประเด็นที่ 3 สร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมายกรม 1. การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการชุมชนและพัฒนาระบบบริหารจัดการและกลไก
การตลาด

ประเด็นที่ 4 พัฒนาการบริหารจัดการองค์กรเชิงรุก

เป้าหมายกรม 1. พัฒนาศักยภาพองค์กร ให้มีขีดสมรรถนะสูง

ค่านิยมกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ยึดมั่น

หมายถึง

ปฏิบัติหน้าที่และให้บริการที่ดี มีธรรมาจริยธรรมที่เป็นมิตรต่อผู้การ เพื่อร่วมงานหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างให้องค์กรเป็นองค์กรแห่งความสุข

โปร่งใส

หมายถึง

ปฏิบัติหน้าที่และให้บริการโดยยึดมั่นความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบ มีมาตรฐาน ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ใส่ใจบริการ

หมายถึง

ปฏิบัติหน้าที่และให้บริการที่ดี รวดเร็ว ด้วยความรู้ และทักษะ ที่พัฒนาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่องมุ่งผลสำเร็จ ต่อการ ปฏิบัติหน้าที่และผู้รับบริการ

ตัวอย่าง

THE BEST CENTER

เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

📖 ความรู้เกี่ยวกับสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

➤ ประวัติความเป็นมา

"กระทรวงพาณิชย์" ที่สื่อมวลชนมักจะเรียกขานเมื่อกล่าวถึงกระทรวงพาณิชย์นั้นก็เพราะสถานที่ตั้งของกระทรวงพาณิชย์อยู่บริเวณท่าเตียน สมรภูมิของยักษ์วัดแจ้งกับยักษ์วัดโพธิ์ตามตำนานที่คนไทยทราบกันดี แล้วทำไมกระทรวงพาณิชย์จึงมาอยู่ที่นี่...

ในเรื่องนี้จากบันทึกของขุนวิจิตรมาตรา (สง กาญจนาคพันธ์) กล่าวไว้ว่าเมื่อแรกเริ่มตั้งกระทรวงในสมัยรัชกาลที่ ๕ นั้น เจ้ากระทรวงหรือเสนาบดีมักจะใช้บ้านของตัวเองเป็นสถานที่ทำการของกระทรวง แต่กระทรวงพาณิชย์ตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๖ ยังไม่มีกระทรวงเป็นของตัวเองก่อนหน้านั้น จึงได้ก่อสร้างอาคารขึ้นใหม่ ตามประวัติที่ขุนวิจิตรมาตราสืบค้นไว้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๓ ดังนี้ ตึกที่ว่าการกระทรวงพาณิชย์ (เศรษฐการ) สร้างขึ้นในที่ดินแปลงหนึ่งเป็นรูปสามเหลี่ยมชายธง มีถนนสามสายผ่านรายรอบทั้งสามด้านคือ ถนนขตต์ ถนนสนามไชย และถนนมหาธาตุ แต่ดินนั้นที่ดินบริเวณนี้และพื้นที่รอบๆ เป็นที่ตั้งของวังต่างๆ เช่น วังกรมหมื่นพระยาธรรมาธิเบศร์ วังกรมหลวงจตุรศุภมณฑล วังพระองค์เจ้าอรุณ วังพระองค์เจ้าอภัย วังกรมหลวงบดินทร์ไพศาลโสภณ วังกรมหมื่นอมเรนทร์บดินทร์ วังพระองค์เจ้าลำยอง วังกรมหมื่นทิวากรวงษ์ประวัติ วังกรมหมื่นภูมินทร์ภักดี เป็นต้น

ซึ่งบริเวณของตึกที่ทำการกระทรวงพาณิชย์นั้นเป็นพื้นที่ของวัง ๓ แห่ง คือ วังกรมหลวงจตุรศุภมณฑล วังกรมหลวงบดินทร์ไพศาลโสภณ และวังกรมหมื่นทิวากรวงษ์ประวัติ ตัวตึกกระทรวงพาณิชย์สร้างเป็นสามชั้น ใต้โถงคองาม ฝีมือทำอย่างประณีตมีสวดกลายเป็นฝรั่งหลายๆ ชั้นตึกสมัยใหม่แปลกกว่าที่ทำการอื่นๆ ชั้นล่างตอนหนึ่งสร้างเฉพาะสำหรับให้เป็นสำนักงานกลางมาตราชั่งตวง วัด โดยตรง ซึ่งมีเมื่อเสร็จแล้วได้ขนเอาแบบมาตรา (Standard) เครื่องชั่ง ตวง วัด จากกระทรวงเกษตรธิการมาติดตั้งเป็นหลักสำคัญของกระทรวงที่ว่าด้วยการค้าขายมาจนถึงทุกวันนี้

สัญลักษณ์หรือตราประจำกระทรวง ในสมัยนั้น มีวิวัฒนาการน่าสนใจว่า ในสมัยกระทรวงเกษตรพาณิชย์การสมัยแรกเสนาบดีถือตราพระพิรุณทรงนาค พระพิรุณเป็นทวดคนจ้ำน้ำ เป็นผู้บันดาลให้ฝนตกนาคก็เกี่ยวกับน้ำตราพระพิรุณทรงนาคจึงเกี่ยวกับกลีกรมทำไร่ไถนาซึ่งเป็นของสำคัญมาแต่โบราณโดยตรงเมื่อตั้งเป็นกระทรวงพาณิชย์ในปี พ.ศ. ๒๔๖๓ มีประกาศให้กระทรวงพาณิชย์ ใช้ตราเป็นรูปผู้่ม เครื่องชั่ง ทุ่น และไม้วัดผูกกันเป็นลาย ตรานี้จึงเป็นความหมายเกี่ยวกับการพาณิชย์สอดคล้องต้องกันกับประวัติของกระทรวงและตัวตึกที่ว่าการค้าขบรยายมาแต่ต้นในคราวเดียวกันนี้ประกาศให้กระทรวงพาณิชย์ใช้สีมอคราม เป็นสีเครื่องหมายกระทรวง ต่อมาเมื่อรวมกระทรวงพาณิชย์เข้ากับกระทรวงคมนาคม เรียกว่า "กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม" ในปี พ.ศ. ๒๔๖๕ มีประกาศให้ใช้ ตรารูปพระวิสุกรรมเป็นตรากระทรวง สีเครื่องหมายกระทรวงเปลี่ยนเป็นสีเลือดหมู ตราพระวิสุกรรมเป็นตราตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงโยธาธิการเดิม ซึ่งภายหลัง เปลี่ยนมาเป็นกระทรวงคมนาคม และใช้ตราพระรามทรงรถ เมื่อเอางานคมนาคมมารวมเข้ากับงานพาณิชย์ และถือว่างานพาณิชย์เป็นงานสำคัญ จึงกลับไปใช้ตราพระวิสุกรรมพระวิสุกรรมเป็นทวดคนจ้ำน้ำในการช่างตลอดจนการก่อสร้างทีม เป็นตรากระทรวงพาณิชย์ก็เนื่องจากเป็นตราเก่าและงานของ โยธาธิการก็คล้ายมาเกี่ยวข้องกับงานพาณิชย์เป็นลำดับมาในปัจจุบันตรา

ประจำกระทรวงคงเป็นตราพระวิศุกรรมแต่สีเครื่องหมายกระทรวง เปลี่ยนไปใช้สีมอครามตามเดิม

ที่บานประตูลูกเหล็กใหญ่ของตัวกระทรวงมีแผ่นโลหะกรมเป็นตราภาพสองตัวของตัวพันไม้ไขว้กัน ตอนบนมีปีกสองข้างติดอยู่ที่ทั้งสองบานเป็นคู่กันเข้าใจว่าตรานั้นเป็นไม้เท้ากายสิทธิ์ที่เรียกว่า คาคิวซุส (Caduceus) ซึ่งเป็นไม้ถือของเทวดากรีกมีนามว่า เฮอเมส (Hermes) และชาวโรมันเรียกว่าเมอคิวริอุส(Mercurius) ตามประวัติข้างกรีกมีว่า เฮอเมสเป็นโอรสของเซอซุสมหาเทพเป็นช่างทอผาเฉลียวฉลาดในเชิงประคินธุ์ต่างๆ เช่นประคินธุ์พิน ประคินธุ์ตัวอักษร ตัวเลข และที่สำคัญก็คือ ประคินธุ์เครื่องชั่ง ตวง วัด เฮอเมสเป็นที่เคารพบูชาของพ่อค้าว่ามิ ทั่วไป

ส่วนชาวโรมันนับถือว่าเป็นเทวดาแห่งการพาณิชย์และการคมนาคม เมื่อที่บานประตูลูกเหล็กมีตราเครื่องหมายของเมอคิวริอุส หรือเฮอเมส ซึ่งเป็นเทวดาแห่งการค้าขายติดอยู่คู่กัน ก็แสดงว่า ตึกนี้สร้างสำหรับเป็นที่ว่าการกระทรวงพาณิชย์ถูกต้องตรงตามตำนาน โดยแท้ สัมกตจากดวงตราที่บานประตูลูกเหล็กกับรูปร่างลักษณะของตัวตึกกระทรวงพาณิชย์รู้สึกว่ามีอะไรๆ เป็นฝรั่งอยู่มากถ้าคิดก็น่าจะเป็นด้วยกระทรวงพาณิชย์จัดเป็นกระทรวงใหม่เอี่ยม รูปงานเป็นสมัยใหม่ไปข้างฝรั่ง เพราะมีการติดต่อกับชาวต่างประเทศมาก เมื่อจากสัมพันธ์กันในทางค้าขายอันได้เป็นมานานแล้วในสมัยกรมท่าซ้ายกรมท่าขวาโน้น ตึกกระทรวงพาณิชย์เริ่มเปิดทำงาน ในปีพ.ศ.๒๔๖๕ เป็นอันว่าตำนานกระทรวงพาณิชย์ตามการสืบค้นของจุนวิจิตรมาตราก็มีเพียงเท่านั้น

อนึ่งสถาปัตยกรรมที่ปรากฏในตัวอาคารของกระทรวงพาณิชย์นั้นเป็นฝีมือการออกแบบของสถาปนิกชาวอิตาเลียน ชื่อ มาริโอ ตามาญโญ ซึ่งเดินทางเข้ามา ทำงานในประเทศไทยตั้ง แต่ปีพ.ศ.๒๔๕๓ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้ทำงานออกแบบสถานที่สำคัญๆ มากมายในกรุงเทพฯ ร่วมกับสถาปนิก คนอื่นๆ เช่น พระที่นั่งอัมพรสถาน พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท วิทยาลัยราชสุดา ครั้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มาริโอ ตามาญโญก็ได้ออกแบบ บ้านนรสิงห์ บ้านพิษณุโลก สนามแข่งม้า กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง สำหรับงานปูนปั้นหรืองานหล่อที่ปรากฏให้เห็นสว คลายอันงดงามในตัวกระทรวงพาณิชย์นั้น เป็นฝีมือการออกแบบของวิตโตริโอ โนวี นายช่างจากเมืองมิลาน ประเทศอิตาลี ผู้สลักเสลาความงดงามตามอาคารต่างๆ แทบทุกโครงการที่สร้างขึ้นในรัชการที่ ๕ และรัชการที่ ๖ เช่น พระที่นั่งอนันตสมาคม เป็นต้น

ครั้นสภาพบ้านเมืองเจริญขึ้น รัฐบาลเริ่มมีนโยบายขยายหน่วยงานราชการออกไปยังชานเมืองมากขึ้น เพื่อลดปัญหาความแออัดของตัวเมืองภายในเขตเกาะรัตนโกสินทร์ อาคารกระทรวงที่รับใช้การพาณิชย์ไทยมานานกว่า ๗๐ ปี ก็เริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงเพื่อไปสู่อาคารใหม่ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๒ คณะรัฐมนตรี ได้มีมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๓๒ อนุมัติให้กระทรวงพาณิชย์ใช้ที่ดินราชพัสดุจำนวนเนื้อที่ ๔๘ ไร่เศษ บริเวณตำบลบางกระสอบ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี สำหรับก่อสร้างอาคารที่ทำการกระทรวงพาณิชย์แห่งใหม่ ซึ่งก็คือกระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบัน โดยได้วาง โครงการก่อสร้างแบ่งเป็น ๒ ระยะ ว่าจ้างสำนักบริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยออกแบบก่อสร้าง และกรมโยธาธิการเป็นผู้ควบคุม กระทรวงพาณิชย์ในปัจจุบันผู้บริหารกระทรวงพาณิชย์ได้วางแนวทางการให้บริการประชาชนที่ม ติคต่อกับกระทรวง ให้ได้รับความสะดวกสบายมากที่สุด เพราะที่ทำการกระทรวงจะรวมเอาหน่วยงานสำคัญๆ มาไว้รวมกันหมด เพื่อบริการแบบครบวงจรให้กับประชาชน พร้อมพร้อมด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ที่จะอำนวยความสะดวกการติดต่อกับงานทุกอย่าง และการคมนาคมยัง

กระทรวงพาณิชย์ก็ทำได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ซึ่งกระทรวงนี้จะต้องรับภาระขยายตัวในอนาคตอีกไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี แต่อย่างไรก็ตามไม่ว่าสถานที่ทำการกระทรวงพาณิชย์จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ตลอดระยะเวลา ๘๐ ปีที่ผ่านมาภารกิจของกระทรวงก็ยังคงมุ่งหน้าให้บริการคุ้มครองผู้บริโภค ช่วยเหลือเกษตรกร ส่งเสริมการส่งออก และปกป้องผลประโยชน์ทางการค้าของประเทศ เพื่อให้ "พาณิชย์ก้าวไกล ประเทศไทยก้าวหน้า" ต่อไป

►วิสัยทัศน์

" เป็นองค์กรบูรณาการยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง "

►พันธกิจ

1. บริหารและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการกระทรวงพาณิชย์ให้มีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย
2. ผลักดันการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เติบโตอย่างต่อเนื่อง
3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรและระบบงานด้วยนวัตกรรม
4. พัฒนาและยกระดับบุคลากรกระทรวงพาณิชย์ให้มีความเชี่ยวชาญ มีคุณธรรมและจริยธรรม
5. พัฒนาและใช้ประโยชน์จากสารสนเทศและฐานข้อมูลการค้าในการกำหนดนโยบายและการให้บริการ

►ประเด็นยุทธศาสตร์

1. พัฒนาและขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการกระทรวงพาณิชย์
2. สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจการค้าในส่วนภูมิภาค
3. พัฒนาองค์กรและบุคลากรที่มีขีดความสามารถสูงและมีธรรมาภิบาล

►ค่านิยม

- " มุ่งเน้นผลงาน ... Task & Team Oriented
 บริการด้วยใจ ... Effective Customer Service
 โปร่งใสให้ตรวจสอบ ... Accountability
 ตอบสนองพันธกิจ ... Mission Achievement

►ภารกิจและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ มีภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนายุทธศาสตร์ และแปลงนโยบายของกระทรวงเป็นแผนการปฏิบัติงาน จัดสรรทรัพยากร และบริหารราชการทั่วไปของกระทรวง เพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์สัมฤทธิ์ตามภารกิจของกระทรวง โดยให้มี หน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอแนะรัฐมนตรี เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ของกระทรวง
2. พัฒนายุทธศาสตร์การบริหารของกระทรวง และแปลงนโยบายเป็นแนวทางและแผนปฏิบัติงาน
3. จัดทำและพัฒนาระบบข้อมูลเศรษฐกิจการค้า พัฒนาคอนโวลูชันสารสนเทศ และเป็นศูนย์ข้อมูลกลางของกระทรวง
4. ประสานการบริหารราชการ และปฏิบัติงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวง ในส่วนกลาง ส่วน

ภูมิภาค และต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการตรวจราชการ

5. กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งประสานการปฏิบัติงานของหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
6. จัดสรรและบริหารทรัพยากรของกระทรวง เพื่อให้เกิดการประหยัด คุ่มค่า และผลประโยชน์
7. ดูแลงานประชาสัมพันธ์ การต่างประเทศ และพัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย
8. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงานปลัดกระทรวง หรือ

ตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

แผนยุทธศาสตร์สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2560-2564 (ฉบับปรับปรุง)

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรบูรณาการยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง

พันธกิจ :

1. ผลักดันการบริหารยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุกแบบบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายกระทรวง
2. ผลักดันและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จังหวัดและกลุ่มจังหวัด 4.0 ในมิติค้าเศรษฐกิจการค้า
3. พัฒนาระบบงานให้ได้มาตรฐานสากล ทั้งงานด้านยุทธศาสตร์ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนา

เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพ

การทำงานด้วยนวัตกรรม

4. พัฒนาและยกระดับบุคลากรกระทรวงพาณิชย์ให้มีมืออาชีพอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม และสร้างเครือข่ายการทำงานที่เข้มแข็ง

5. พัฒนาระบบสารสนเทศสู่ชาวปัญญา (Trade Intelligence) เพื่อสนับสนุนการค้าสินค้าและการให้บริการประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์	เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	กลยุทธ์
1. พัฒนาและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจการค้า (Strategic Excellence)	เศรษฐกิจการค้าสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนระดับกระทรวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1.1 ร้อยละความสำเร็จของกรบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงพาณิชย์ (ร้อยละ 90) 1.2 ร้อยละความสำเร็จของโครงการสำคัญภายใต้แผนพาณิชย์ภูมิภาค 4.0 (ร้อยละ 90)	1.1 การบริหารยุทธศาสตร์ในเชิงรุกแบบบูรณาการ 1.2 การเพิ่มการใช้องค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เป็นเครื่องมือในการวางแผนและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ 1.3 การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลที่เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบทั้งเชิงวาระและเชิงพื้นที่

<p>2. สร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจการค้าในส่วนภูมิภาค (Area-Based Excellence)</p>	<p>เศรษฐกิจท้องถิ่นขยายตัว อย่างหลากหลาย และยั่งยืน</p>	<p>2.1 มูลค่าการค้าของกลุ่มเป้าหมายในภูมิภาค 2.2 จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลแต่ละภาคสูงขึ้น 2.3 จำนวนการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้รับอนุมัติในแต่ละภูมิภาคเพิ่มขึ้น 2.4 มูลค่าการค้าจำหน่ายสินค้า GI ในพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้น 2.5 จำนวนธุรกิจบริการเป้าหมายในพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนา 2.6 ร้อยละของจำนวนธุรกิจเป้าหมายที่ได้รับการส่งเสริมพัฒนาสามารถดำเนินธุรกิจในประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาคได้ 2.7 มูลค่าการค้าจำหน่ายสินค้าเกษตรที่ได้รับการส่งเสริมเพิ่มขึ้น 2.8 ระดับความพึงพอใจของส่วนราชการและองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ 2.9 จำนวนผู้บริโภคที่รวมตัวและมีบทบาทมากขึ้น ในกลไกตลาดเพื่อรักษาสิทธิของผู้บริโภคที่มี</p>	<p>2.1 การสร้างความสามารถการแข่งขันทางการค้าตามตำแหน่งยุทธศาสตร์การค้าของกลุ่มจังหวัดและจังหวัดโดยใช้จุดแข็ง 2.2 การสร้างโอกาสทางการค้าในส่วนภูมิภาค 2.3 การพัฒนาธรรมาภิบาลของระบบตลาดและการเสริมความเข้มแข็งให้ผู้บริโภค</p>
<p>3. พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรที่มีขีดความสามารถสูงและมีธรรมาภิ</p>	<p>1. องค์กรและบุคลากรมีศักยภาพสูงจذبทุนสมัย โปร่งใส และมีธรรมาภิบาล</p>	<p>3.1 จำนวนบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามแผนพัฒนาบุคลากรรองรับพาณิชย์ 4.0 3.2 จำนวนบุคลากรที่เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการป้องกัน</p>	<p>3.1 พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ 3.2 ยกระดับผู้ประกอบการที่มีขีดความสามารถสูง 3.3 พัฒนาการบริการและการอำนวยความสะดวก</p>

<p>บาล (Operational Excellence)</p>	<p>2. ประชาชนและภาคธุรกิจได้รับบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้รับบริการ</p>	<p>การทุจริตประพฤติชอบ 3.3 ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ 3.4 ร้อยละความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและข้อมูลสารสนเทศของกระทรวงพาณิชย์ 3.5 ร้อยละความพึงพอใจของผู้ประกอบการและประชาชนที่ได้รับบริการข้อมูลและการอำนวยความสะดวกทางการค้า</p>	<p>ทางการค้าทั้งปวง</p>
<p>4. ยกระดับความร่วมมือในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้ากับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง (Collaborative Excellence)</p>	<p>องค์กรมีเครือข่ายการทำงานร่วมกันในทุกภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง</p>	<p>4.1 จำนวนเครือข่ายที่ร่วมมือในการทำงาน เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าให้เติบโตอย่างเข้มแข็ง 4.2 ร้อยละของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกระทรวงพาณิชย์</p>	<p>4.1 เสริมสร้างความร่วมมือเชิงหุ้นส่วนการพัฒนาเศรษฐกิจการค้า (ประชารัฐ หน่วยงานภายในและภายนอกองค์กร) 4.2 ประชาสัมพันธ์เชิงรุก</p>

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

► โครงสร้างองค์กร

สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ Office of the Permanent Secretary

► บทบาทหน้าที่ของสำนักงานพาณิชย์จังหวัด

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป (บท.)

- 1.1 งานธุรการและสารบรรณของสำนักงาน
- 1.2 งานงบประมาณและการเงิน
- 1.3 งานพัสดุ ครุภัณฑ์ ยานพาหนะ อาคารและสถานที่
- 1.4 บริหารงานบุคคล พัฒนามูลนิธิ และงานสวัสดิการ
- 1.5 รับข้อร้องเรียน เมื่อจรรยาบรรณที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ รวมทั้งประสานการปฏิบัติและส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

เจ้าหน้าที่ รวมทั้งประสานการปฏิบัติและส่งต่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

- 1.6 งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร
- 1.7 งานพิธีการ และงานกิจกรรมพิเศษ
- 1.8 การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

2. กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนงาน (ยผ.)

- 2.1 จัดทำยุทธศาสตร์และบูรณาการยุทธศาสตร์การค้าของจังหวัด กลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์กระทรวง และนโยบายรัฐบาล
- 2.2 จัดทำแผนงานและโครงการด้านการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนและแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจการค้าใน

ระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัด

- 2.3 เป็นศูนย์ข้อมูลด้านเศรษฐกิจการค้า การบริการ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ และบริการให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจการค้าและระบบเตือนภัยของจังหวัด
 - 2.4 จัดทำข้อมูลราคาค่าขึ้นเศรษฐกิจการค้า และเศรษฐกิจการค้าของจังหวัด
 - 2.5 จัดวางระบบงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการตามแผนงาน/โครงการของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานพาณิชย์จังหวัด
 - 2.6 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานหรือที่ได้รับมอบหมาย
3. กลุ่มกำกับและพัฒนาด้านเศรษฐกิจการค้า (กศ.)
- 3.1 กำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะการจัดระเบียบการค้า การตลาด ส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจการค้า การตลาดสินค้าและบริการของจังหวัด
 - 3.2 กำกับ ดูแล ราคาและปริมาณสินค้าและบริการ ดำเนินการเพื่อเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคได้ซื้อสินค้าและบริการ ในราคาที่เป็นธรรม รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาผู้บริโภคให้มีบทบาทในการพิทักษ์ประโยชน์ของตนเอง
 - 3.3 กำกับ ดูแล การค้าของจังหวัดให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและเสริมสร้างจริยธรรมและมาตรฐานทางการค้าของผู้ประกอบการธุรกิจ
 - 3.4 กำกับ ดูแล และดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ กฎหมายว่าด้วยการแข่งขันทางการค้า กฎหมายว่าด้วยสิทธิบัตร กฎหมายว่าด้วย การคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้ากฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในจังหวัดที่รับผิดชอบ รวมทั้ง การอนุญาตขนย้ายสินค้า ตามที่คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการกำหนด
 - 3.5 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานหรือที่ได้รับมอบหมาย
4. กลุ่มส่งเสริมการประกอบธุรกิจการค้าและการตลาด (สช.)
- 4.1 ส่งเสริมและพัฒนากิจการประกอบธุรกิจการค้า ธุรกิจบริการ ผู้ส่งออก สถาบันการค้า ผู้ประกอบการ SMEs ผลิตภัณฑ์ชุมชนการสร้างกลุ่มธุรกิจเชื่อมโยงกลุ่มธุรกิจ การจัดหาและขยายตลาด เพิ่มศักยภาพด้านการค้าและการตลาดของผู้ประกอบการ ในจังหวัด
 - 4.2 ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือการแก้ไขปัญหาอุปสรรค ปกป้องและรักษาผลประโยชน์ทางการค้า การให้บริการและความสะดวกทางการค้าการลงทุน การค้าชายแดน การค้าผ่านแดน และ โลจิสติกส์ เพื่อขยายการค้าและการตลาด
 - 4.3 ส่งเสริมการสร้างสรรค์ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาใหม่ๆ จากภูมิปัญญา และการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญาในเชิงพาณิชย์
 - 4.4 ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงานหรือที่ได้รับมอบหมาย
5. กลุ่มทะเบียนธุรกิจและอำนวยความสะดวกทางการค้า (ทอ.)
- 5.1 วิเคราะห์ วินิจฉัย ให้ความเห็นและสั่งการเกี่ยวกับการจดทะเบียนธุรกิจ หลักประกันทางธุรกิจ

พัฒนาส่งเสริมและพิจารณาอนุญาต การอนุมัติการประกอบการค้าข้าว คลังสินค้า ไซโล ห้องเย็น ใบอนุญาต/ หนังสือรับรองการนำเข้าส่งออกสินค้าและอื่นๆ

5.2 บริหารจัดการการค้นคืนข้อมูล บริการข้อมูลทางทะเบียนธุรกิจ งบการเงิน หลักประกันทางธุรกิจ และ ข้อมูลธุรกิจอื่นๆ

5.3 เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านบัญชี และ หลักประกันทางธุรกิจให้ธุรกิจ ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชี ผู้ทำบัญชี สำนักงานบัญชี คำนึงการจัดทำบัญชีให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และสร้างศักยภาพตลอดจนความน่าเชื่อถือ ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน

5.4 วิเคราะห์ วินิจฉัย ให้ความเห็นและสั่งการจดทะเบียน/รับแจ้งข้อมูลเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินทาง ปัญญาในภูมิภาคบูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น

5.5 บูรณาการร่วมกับหน่วยงานอื่น และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

► ปลัดกระทรวงพาณิชย์ (Permanent Secretary)

นายบุญยฤทธิ์ กัลยาณมิตร
Mr. Boonyarit Kalayanamit
ปลัดกระทรวงพาณิชย์

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

บรรพ ๓

ลักษณะ ๒๒

หุ้นส่วนและบริษัท

หมวด ๑

บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

มาตรา ๑๐๑๒ อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการร่วมกัน ด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้ต่อกิจการที่ทำนั้น

มาตรา ๑๐๑๓ อันห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น ท่านกำหนดเป็นสามประเภท คือ

- (๑) ห้างหุ้นส่วนสามัญ
- (๒) ห้างหุ้นส่วนจำกัด
- (๓) บริษัทจำกัด

มาตรา ๑๐๑๔ บรรดาสำนักงานสำหรับจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัททั้งหลายนั้น ให้รัฐมนตรี*เข้ากระทรวง ซึ่งบัญชาการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนและบริษัทเป็นผู้ออกกฎข้อบังคับจัดตั้งขึ้น

มาตรา ๑๐๑๕ ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเมื่อได้จดทะเบียนตามบัญญัติแห่งลักษณะนี้แล้ว ท่านจัดว่าเป็นนิติบุคคลต่างหากจากผู้เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งรวมเข้ากันเป็นหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น

มาตรา ๑๐๑๖ ^{๒๕๖1} การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท การแก้ไขข้อความที่ได้จดทะเบียนไว้ในภายหลัง และการจดทะเบียนอย่างอื่นตามที่ลักษณะ ๒๒ หุ้นส่วนและบริษัท กำหนดให้จดทะเบียน ให้จดทะเบียนต่อนายทะเบียน ณ สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามที่รัฐมนตรีเข้ากระทรวงประกาศกำหนด

มาตรา ๑๐๑๗ ถ้าข้อความที่จะจดทะเบียน หรือประกาศโฆษณา บกึชขึ้นในต่างประเทศไซ้ ท่านให้นับกำหนดเวลาสำหรับกรจดทะเบียนหรือประกาศโฆษณา ข้อความ นั้น ตั้งแต่เวลาเมื่อคำบอกกล่าวการนั้นมาถึงตำบลที่จดทะเบียนหรือตำบลที่จะประกาศโฆษณานั้นเป็นต้นไป

มาตรา ๑๐๑๘ ในการจดทะเบียน ท่านให้เสียค่าธรรมเนียมตามกฎหมายข้อบังคับซึ่งรัฐมนตรี*เข้ากระทรวงตั้งไว้

มาตรา ๑๐๑๙ ถ้าคำขอจดทะเบียนหรือเอกสาร ซึ่งต้องจดทะเบียนไม่มีรายการบริบูรณ์ตามที่บังคับไว้ในลักษณะนี้ ว่าให้คนแจ้งกิติ หรือถ้ารายการอันใดซึ่งจะแจ้งใน คับขอหรือในเอกสารนั้นขัดกับกฎหมายกิติ หรือถ้าเอกสารใดซึ่งกำหนดไว้ว่าให้ส่ง ด้วยกันกับคำขอจดทะเบียนยังขาดอยู่มิได้ส่ง ให้ครบกิติ หรือถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้ออื่นซึ่งกฎหมายบังคับไว้กิติ นายทะเบียนจะไม่ยอมรับจดทะเบียนก็ได้ จนกว่าคำขอจดทะเบียนหรือ

^{๒๕๖๑} บพท ๑๐๑๖ แก้ไขเพิ่มเติม โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑๖/๒๕๖๑ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายแห่งอำนาจความสะอาด ในการประกอบธุรกิจ

เอกสารนั้นจะทำให้บริบูรณ์หรือแก้ไขให้ถูกต้อง หรือได้ส่งเอกสารซึ่งกำหนดไว้ครบทุกสิ่งอันหรือได้ปฏิบัติ ตามเงื่อนไขข้อนั้นแล้ว

มาตรา ๑๐๒๐^{bbl} บุคคลทุกคนเมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ชอบที่จะ ตรวจเอกสารซึ่งนายทะเบียนเก็บรักษาไว้ได้ หรือจะขอให้คัดสำเนาหรือเนื้อความในเอกสารฉบับใด ๆ พร้อมด้วย ค่ารับรองว่าถูกต้องมอบให้ก็ได้

ผู้มีส่วนได้เสียของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ เมื่อได้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดใน กฎกระทรวงแล้ว ชอบที่จะขอให้นายทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้ก็ได้

มาตรา ๑๐๒๑^{bbl} ให้รัฐมนตรีเจ้ากระทรวงมีอำนาจออกกฎกระทรวงลดหรือยกเว้น ค่าธรรมเนียมที่ออกตามมาตรา ๑๐๑๘ และมาตรา ๑๐๒๐

มาตรา ๑๐๒๑ นายทะเบียนทุกคนจะต้องแต่งย่อรายการ ซึ่งได้ลงทะเบียนส่ง ไปลงพิมพ์โฆษณาใน หนังสือราชกิจจานุเบกษาเป็นคราว ๆ ตามแบบซึ่งรัฐมนตรีเจ้ากระทรวงจะได้กำหนดให้

มาตรา ๑๐๒๒ เมื่อได้พิมพ์โฆษณาครั้งนั้นแล้ว ท่านให้ถือว่าบรรดาเอกสารและข้อความซึ่ง ลงทะเบียนอันได้กล่าวถึงในย่อรายการนั้น เป็นอันรู้แก่บุคคลทั้งปวงไม่เลือกกว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องด้วยห้างหุ้นส่วนหรือ ค่ายบริษัทนั้น หรือที่ไม่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๒๓^{bbl} ผู้เป็นหุ้นส่วนก็ดี ห้างหุ้นส่วนก็ดี หรือบริษัทก็ดี จะถือเอาประโยชน์แก่ บุคคลภายนอกเพราะเหตุที่มีสัญญาหรือเอกสาร หรือข้อความอันมีค้ำให้จดทะเบียนตามลักษณะนี้ยังไม่ได้ จนกว่าจะได้จดทะเบียนแล้ว แต่ฝ่ายบุคคลภายนอกจะถือเอาประโยชน์เช่นนั้นได้

แต่ถึงกระนั้นก็ดี ผู้เป็นหุ้นส่วน ผู้ถือหุ้น ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทซึ่งได้รับชำระหนี้ก่อนจด ทะเบียนนั้นย่อมไม่จำต้องคืน

มาตรา ๑๐๒๓^{bbl} ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทจะยกมาตรา ๑๐๒๓ ขึ้นต่อสู้บุคคลภายนอกผู้สุจริต เพื่อไม่ให้ต้องรับผิดชอบโดยอ้างว่าผู้เป็นหุ้นส่วน ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือกรรมการไม่มีอำนาจกระทำการนี้ได้

มาตรา ๑๐๒๔ ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันก็ดี หรือในระหว่างผู้ถือหุ้นด้วยกันก็ดี ในระหว่างผู้ เป็นหุ้นส่วนกับห้างหุ้นส่วนก็ดี ในระหว่างผู้ถือหุ้นกับบริษัทก็ดี ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าบรรดาสมุดบัญชี เอกสารของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือของผู้ชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใด ๆ นั้น ย่อมเป็นพยานหลักฐาน อันถูกต้องตามข้อความที่ได้บันทึกไว้ในนั้นทุกประการ

^{bbl} บทบาท ๑๐๒๐ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{bbl} บทบาท ๑๐๒๑/๑ เห็น โดยคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๒๑/๒๕๖๐ เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อจำนวนเขตแดนเขต กว ในทาง ประชามติ

^{bbl} บทบาท ๑๐๒๑ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{bbl} บทบาท ๑๐๒๑/๑ เห็น โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๕๑

หมวด ๒

ห้างหุ้นส่วนสามัญ

ส่วนที่ ๑

บทวิเคราะห์

มาตรา ๑๐๒๕ ยืนยันว่าห้างหุ้นส่วนสามัญนั้น คือห้างหุ้นส่วนประเภทซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องรับผิดชอบร่วมกันเพื่อหนี้ทั้งปวงของหุ้นส่วน โดยไม่มีจำกัด

ส่วนที่ ๒

ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกันเอง

มาตรา ๑๐๒๖ ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนต้องมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดมาลงหุ้น ค้ำไว้ในห้างหุ้นส่วน
สิ่งที่นำมาลงหุ้นนั้น จะเป็นเงินหรือทรัพย์สินสิ่งอื่น หรือลงแรงงานก็ได้

มาตรา ๑๐๒๗ ในเมื่อมีกรรมเป็นข้อสงสัย ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าสิ่งซึ่งนำมาลงหุ้น ค้ำไว้
นั้นมีค่าเท่ากัน

มาตรา ๑๐๒๘ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดได้ลงแต่แรงงานของตนเข้าเป็นหุ้น และในสัญญาเข้า
หุ้นส่วนมิได้ตราค่าค่าแรงไว้ ท่านให้คำนวณส่วนกำไรของผู้ที่เป็นหุ้นส่วนด้วยลงแรงงานส่วนนั้น เสมอด้วยส่วน
เฉลี่ยของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่ง ได้ลงเงินหรือลงทรัพย์สินเข้าหุ้นในการนั้น

มาตรา ๑๐๒๙ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งเอาทรัพย์สินมาให้ใช้เป็นการลงหุ้นด้วยไซ้ ความ
เกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นกับห้างหุ้นส่วนในเรื่องส่งมอบและซ่อมแซมก็ดี ความรับผิดชอบ
บกพร่องก็ดี ความรับผิดชอบเพื่อการรอนสิทธิก็ดี ซ้อยกว่าความรับผิดชอบก็ดี ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวล
กฎหมายนี้ ว่าด้วยเช่าทรัพย์สิน

มาตรา ๑๐๓๐ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งให้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินอันใดอันหนึ่งเป็นการลงหุ้น
ด้วยไซ้ ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นกับห้างหุ้นส่วนในเรื่องส่งมอบและซ่อมแซมก็ดี ความรับผิดชอบ
เพื่อการรอนสิทธิก็ดี ความรับผิดชอบเพื่อการรอนสิทธิก็ดี ซ้อยกว่าความรับผิดชอบก็ดี ท่านให้บังคับตามบทบัญญัติแห่ง
ประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยซื้อขาย

มาตรา ๑๐๓๑ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดละเลยไม่ส่งมอบส่วนลงหุ้นของตนเสียเลย ท่านว่าต้องส่งค่า
บอกกล่าวเป็นจดหมายจดทะเบียนไปรษณีย์ไปยังผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้น ให้ส่งมอบส่วนลงหุ้นของตนมาภายในเวลา
อันสมควร มิฉะนั้นผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ จะลงเนื้อเห็นพร้อมกัน หรือโดยเสียงข้างมากด้วยกันสุดแต่ข้อสัญญา
ให้อาผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นออกเสียได้

มาตรา ๑๐๓๒ ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงข้อสัญญาเดิมแห่งห้างหุ้นส่วนหรือประเภทแห่งกิจการ
นอกจากด้วยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนด้วยกันทุกคน เว้นแต่จะมีข้อตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๓๓ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนมิได้ตกลงกันไว้ในกระบวนจัดการห้างหุ้นส่วนไซร์ ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนย่อมจัดการห้างหุ้นส่วนนั้นได้ทุกคน แต่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดจะเข้าทำสัญญาอันใด ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนอีกคนหนึ่งทั้งทั้งนั้นไม่ได้

ในกรณีเช่นนี้ ท่านให้ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วนย่อมเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการทุกคน

มาตรา ๑๐๓๔ ถ้าได้ตกลงกันไว้ว่าภาระงานของห้างหุ้นส่วนนั้นจักให้เป็นไปตามเสียงข้างมากแห่งผู้เป็นหุ้นส่วนไซร์ ท่านให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งมีเสียงเป็นคะแนนหนึ่ง โดยไม่ต้องคำนึงถึงจำนวนที่ลงหุ้นด้วยมากหรือน้อย

มาตรา ๑๐๓๕ ถ้าได้ตกลงกันไว้ว่าจะให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหลายคนจัดการห้างหุ้นส่วนไซร์ หุ้นส่วนผู้จัดการแต่ละคนจะจัดการห้างหุ้นส่วนนั้นก็ได้ แต่หุ้นส่วนผู้จัดการคนหนึ่งคนใดจะทำการอันใดซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการอีกคนหนึ่งทั้งทั้งนั้นไม่ได้

มาตรา ๑๐๓๖ อันหุ้นส่วนผู้จัดการนั้น จะเอาออกจากตำแหน่งได้ต่อเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่นยินยอมพร้อมกัน เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๓๗ ถึงแม้ว่าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายได้ตกลง ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนเป็นผู้จัดการห้างหุ้นส่วนก็ดี ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนนอกจากผู้จัดการย่อมมีสิทธิที่จะไต่ถามถึงภาระงานของห้างหุ้นส่วนที่จัดอยู่นั้นได้ทุกเมื่อ และมีสิทธิที่จะตรวจและคัดสำเนาสมุดบัญชี และเอกสารใด ๆ ของหุ้นส่วนได้ด้วย

มาตรา ๑๐๓๘ ห้ามมิให้ผู้เป็นหุ้นส่วนประกอบกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งมีสภาพคงเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของห้างหุ้นส่วนนั้น ไม่ว่าทำเพื่อประโยชน์ตนหรือประโยชน์ผู้อื่น โดยมีได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดทำการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติมาตรานี้ไซร์ ผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ ชอบที่จะเรียกเอาผลกำไรซึ่งผู้ฝ่าฝืนหาได้ทั้งหมด หรือเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อการที่ห้างหุ้นส่วนได้รับความเสียหาย เพราะเหตุนั้น แต่ท่านห้ามมิให้ฟ้องเรียกเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่วันทำการฝ่าฝืน

มาตรา ๑๐๓๙ ผู้เป็นหุ้นส่วนจำเป็นต้องจัดการงานของห้างหุ้นส่วนด้วยความระมัดระวังให้มาก เสมือนกับจัดการงานของตนเองจะนั้น

มาตรา ๑๐๔๐ ห้ามมิให้ชักนำเอาบุคคลผู้อื่นเข้ามาเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนโดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนหมคด้วยกันทุกคน เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๔๑ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่ง โอนส่วนกำไรของตนในห้างหุ้นส่วนทั้งหมดก็ดี หรือแต่บางส่วนก็ดี ให้แก่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่นไซร์ ท่านว่าบุคคลภายนอกนั้นจะกลายเป็นเข้าหุ้นส่วนด้วยก็หามิได้

มาตรา ๑๐๔๒ ความเกี่ยวพันระหว่างหุ้นส่วนผู้จัดการกับผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายอื่นนั้น ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยตัวแทน

มาตรา ๑๐๔๓ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนอันมิได้เป็นผู้จัดการเอื้อนเข้ามาจัดการงานของห้างหุ้นส่วนก็ดี

หรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเป็นผู้จัดการกระทำล่วงขอบอำนาจของตนก็ดี ท่านให้บังคับด้วยบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่าด้วยจัดการงานนอกสั่ง

มาตรา ๑๐๔๔ อันส่วนกำไรก็ดี ส่วนขาดทุนก็ดี ของผู้เป็นหุ้นส่วนทุก ๆ คนนั้น ย่อมเป็นไปตามส่วนที่ลงหุ้น

มาตรา ๑๐๔๕ ถ้าหุ้นส่วนของผู้ใดได้กำหนดไว้แต่เพียงข้างฝ่ายกำไรว่าจะแบ่งเอากำไร หรือ กำหนดแต่เพียงข้างขาดทุนว่าจะยอมขาดทุนอะไรจะมีไซ้ ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าหุ้นส่วนของผู้นั้นมีส่วนกำไร และ ส่วนขาดทุนเป็นอย่างเดียวกัน

มาตรา ๑๐๔๖ ผู้เป็นหุ้นส่วนไม่ว่าคนหนึ่งคนใดหาจะมีสิทธิจะได้รับบำเหน็จเพื่อที่ได้จัดการงานของห้างหุ้นส่วนนั้นไม่ เว้นแต่จะได้มีความตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๔๗ ถ้าชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งออกจากหุ้นส่วนไปแล้วยังคงใช้เรียกขานติดเป็นชื่อห้างหุ้นส่วนอยู่ ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนนั้นชอบที่จะเรียกให้คงใช้ชื่อของตนเสียได้

มาตรา ๑๐๔๘ ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งจะเรียกเอาส่วนของตนจากหุ้นส่วนอื่น ๆ แม้ในกิจการค้าขายอันใดซึ่งไม่ปรากฏชื่อของตนก็ได้

ส่วนที่ ๓

ความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนกับบุคคลภายนอก

มาตรา ๑๐๔๙ ผู้เป็นหุ้นส่วนจะถือเอาสิทธิใด ๆ แก่บุคคลภายนอกในกิจการค้าขายซึ่งไม่ปรากฏชื่อของตนนั้นหาได้ไม่

มาตรา ๑๐๕๐ การใด ๆ อันผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งได้จัดทำไปในทางที่เป็นธรรมดาการค้าขายของห้างหุ้นส่วนนั้น ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนหมดทุกคนย่อมมีความผูกพันในการนั้น ๆ ด้วย และจะต้องรับผิดชอบร่วมกันโดยไม่จำกัดจำนวนในการชำระหนี้ อันได้ก่อให้เกิดขึ้นเพราะจัดการไปเช่นนั้น

มาตรา ๑๐๕๑ ผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งออกจากหุ้นส่วนไปแล้วยังคงต้องรับผิดชอบในหนี้ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนได้ออกจากหุ้นส่วนไป

มาตรา ๑๐๕๒ บุคคลผู้เข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนย่อมต้องรับผิดชอบในหนี้ใด ๆ ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนเข้ามาเป็นหุ้นส่วนด้วย

มาตรา ๑๐๕๓ ห้างหุ้นส่วนซึ่งมิได้จดทะเบียนนั้น ถึงแม้จะมีชื่อจำกัดอำนาจของหุ้นส่วนคนหนึ่งในการที่จะผูกพันผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ ท่านว่าชื่อจำกัดเช่นนั้นก็หาผลถึงบุคคลภายนอกไม่

มาตรา ๑๐๕๔ บุคคลใดแสดงตนว่าเป็นหุ้นส่วนด้วยวาจาก็ดี ด้วยลายลักษณ์อักษรก็ดี ด้วยกิริยาก็ดี ด้วยยินยอมให้เขาใช้ชื่อตนเป็นชื่อห้างหุ้นส่วนก็ดี หรือรู้แล้วไม่คัดค้านปล่อยให้เขาแสดงว่าตนเป็นหุ้นส่วนก็ดี ท่านว่าบุคคลนั้นย่อมต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนเสมือนเป็นหุ้นส่วน

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดตายไปแล้ว และห้างหุ้นส่วนนั้นยังคงคำต่อไปในชื่อเดิมของห้าง

ท่านว่าเหตุเพียงที่คงใช้ชื่อเดิมนั้นก็ดี หรือใช้ชื่อของหุ้นส่วนผู้ตายควบคู่ด้วยก็ดี หากทำให้ความรับผิดชอบแก่กองทรัพย์สินมรดกของผู้ตายเพื่อหนีใด ๆ อันห้ามหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นภายหลังมรณะนั้นไม่

ส่วนที่ ๔

การเลิกและชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนสามัญ

มาตรา ๑๐๕๕ ห้างหุ้นส่วนสามัญย่อมเลิกกันด้วยเหตุดังกล่าวต่อไปนี้

- (๑) ถ้าในสัญญาทำไว้มีกำหนดกรณีอันใดเป็นเหตุที่จะเลิกกัน เมื่อมีกรณีนั้น
- (๒) ถ้าสัญญาทำไว้เฉพาะกำหนดกาลใด เมื่อสิ้นกำหนดกาลนั้น
- (๓) ถ้าสัญญาทำไว้เฉพาะเพื่อทำกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแต่อย่างเดียว เมื่อเสร็จการนั้น
- (๔) เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งให้คำบอกกล่าวแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนอื่น ๆ ตามกำหนดซึ่ง

บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๕๖

- (๕) เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งตาย หรือล้มละลาย หรือตกเป็นผู้ไร้ความสามารถ

มาตรา ๑๐๕๖ ถ้าห้างหุ้นส่วนได้ตั้งขึ้นไม่มีกำหนดกาลอย่างหนึ่งอย่างใดเป็นยุติ ท่านว่าจะเลิกได้ต่อเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งบอกเลิกเมื่อสิ้นรอบปีในทางบัญชีเงินของห้างหุ้นส่วนนั้น และผู้เป็นหุ้นส่วนนั้นต้องบอกกล่าวความจำนงจะเลิกล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหกเดือน

มาตรา ๑๐๕๗ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดร้องขอเมื่อมีกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังจะกล่าวต่อไปนี้ ศาลอาจสั่งให้ห้างหุ้นส่วนสามัญเลิกกันเสียก็ได้ คือ

(๑) เมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งนอกจากผู้ร้องฟ้องนั้น ล่วงละเมิดบทบาทบังคับใด ๆ อันมีข้อสาระสำคัญซึ่งสัญญาหุ้นส่วนกำหนดไว้แก่ตน โดยจงใจหรือลึนเล่ออย่างร้ายแรง

(๒) เมื่อกิจการของห้างหุ้นส่วนนั้นจะเข้าไปก็มีแต่ขาดทุนอย่างเดียว และไม่มีหวังจะกลับฟื้นตัวได้อีก

- (๓) เมื่อมีเหตุอื่นใด ๆ ทำให้ห้างหุ้นส่วนนั้นเหลือวิสัยที่จะดำรงคงอยู่ต่อไปได้

มาตรา ๑๐๕๘ เมื่อเหตุอื่นใดอันหนึ่งเกิดขึ้นเกี่ยวกับผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่ง ซึ่งตามความในมาตรา ๑๐๕๗ หรือมาตรา ๑๐๖๗ เป็นเหตุให้ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายนอกนั้นมีสิทธิจะเรียกให้เลิกห้างหุ้นส่วนได้ไซ้ ในเมื่อผู้เป็นหุ้นส่วนเหล่านั้นยื่นคำร้อง ท่านว่าศาลจะสั่งให้กำจัดหุ้นส่วนผู้ต้นเหตุคนนั้นออกเสียจากห้างหุ้นส่วนแทนสั่งให้เลิกห้างหุ้นส่วนก็ได้

ในการแบ่งทรัพย์สินระหว่างห้างหุ้นส่วนกับผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งถูกกำจัดนั้น ท่านให้ตีราคาทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนตามราคาที่เป็นอยู่ในเวลาแรกยื่นคำร้องขอให้กำจัด

มาตรา ๑๐๕๙ ถ้าเมื่อสิ้นกำหนดกาลซึ่งได้ตกลงกันไว้ และผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายหรือผู้เป็นหุ้นส่วนซึ่งเคยได้จัดการอยู่ในระหว่างกำหนดนั้น ยังคงค้างค้ำเงินการค้าของห้างหุ้นส่วนอยู่ต่อไปโดยมิได้ชำระบัญชี

หรือชำระเงินกันให้เสร็จไปซะไร ท่านให้ถือว่าผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งปวงได้ตกลงคงทำการเป็นหุ้นส่วนกันสืบไปโดยไม่
มีกำหนดเวลา

มาตรา ๑๐๖๐ ในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งกล่าวไว้ในมาตรา ๑๐๕๕ อนุมาตรา ๕ หรืออนุมาตรา
๕ นั้น ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่รับซื้อหุ้นของผู้ที่ออกจากหุ้นส่วนไปซะไร ท่านว่าสัญญาหุ้นส่วนนั้นก็ยังคงใช้ได้
ต่อไปในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนที่ยังอยู่ด้วยกัน

มาตรา ๑๐๖๑ เมื่อห้างหุ้นส่วนเลิกกันแล้วก็ให้จัดการชำระบัญชีวันแต่จะ ได้ตกลงกันให้จัดการ
ทรัพย์สินโดยวิธีอื่นในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนด้วยกัน หรือว่าห้างหุ้นส่วนนั้นศาลได้พิพากษาให้ล้มละลาย

ถ้าการเลิกห้างหุ้นส่วนนั้นได้เป็นไปโดยที่เจ้าหนี้เฉพาะตัวของผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งได้ให้
คำบอกกล่าวก็ดี หรือโดยที่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดคนหนึ่งล้มละลายก็ดี ท่านว่าจะจัดการชำระบัญชีเสียได้ต่อเมื่อ
เจ้าหนี้นั้น หรือเจ้าพนักงานรักษาทรัพย์สินยินยอมด้วย

การชำระบัญชะนั้น ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดด้วยกันจัดทำ หรือให้บุคคลอื่นซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนได้ตั้ง
แต่งตั้งนั้นเป็นผู้จัดทำ

การแต่งตั้งผู้ชำระบัญชี ให้วินิจฉัยชี้ขาดโดยคะแนนเสียงข้างมากของผู้เป็นหุ้นส่วน

มาตรา ๑๐๖๒ การชำระบัญชี ให้ทำโดยลำดับดังนี้ คือ

- (๑) ให้ชำระหนี้ทั้งหลายซึ่งค้างชำระแก่บุคคลภายนอก
- (๒) ให้ชดใช้เงินทศรองและค่าใช้จ่ายซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนได้ออกของตนไปเพื่อจัดการค้าของห้าง
- (๓) ให้คืนทุนทรัพย์ซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนแต่ละคนได้ลงเป็นหุ้น

ถ้ายังมีทรัพย์เหลืออยู่อีกเท่าไร ก็ให้เฉลี่ยแจกเป็นกำไรในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วน

มาตรา ๑๐๖๓ ถ้าเมื่อได้ชำระหนี้ซึ่งค้างชำระแก่บุคคลภายนอกและ ชดใช้เงินทศรองและ
ค่าใช้จ่ายแล้ว สินทรัพย์ที่ยังอยู่ไม่พอจะคืนแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนให้ครบจำนวนที่ลงหุ้นไปซะไร ส่วนที่ขาดนี้คือขาดทุน ซึ่ง
ต้องคิดเฉลี่ยช่วยกันขาด

ส่วนที่ ๕

การจดทะเบียนห้างหุ้นส่วนสามัญ

มาตรา ๑๐๖๔ อันห้างหุ้นส่วนสามัญนั้น จะจดทะเบียนก็ได้

การลงทะเบียนนั้น ท่านบังคับให้มีรายการดังนี้ คือ

- (๑) ชื่อห้างหุ้นส่วน
- (๒) วัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วน
- (๓) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสาขาทั้งปวง
- (๔) ชื่อและที่สำนักกับทั้งอาชีพของผู้เป็นหุ้นส่วนทุก ๆ คน ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดมีชื่อยี่ห้อ ก็ให้
ลงทะเบียนทั้งชื่อและยี่ห้อด้วย

(๕) ชื่อหุ้นส่วนผู้จัดการ ในเมื่อได้ตั้งแต่ง ให้เป็นผู้จัดการแต่เพียงบางคน

(๖) ถ้ามีข้อจำกัดอำนาจของหุ้นส่วนผู้จัดการประการใดให้ลงไว้ด้วย

(๗) ทราซิ่งให้เป็นผู้สำคัญของห้างหุ้นส่วน

ข้อความซึ่งลงทะเบียนนั้น จะลงรายการอื่น ๆ อีกอันคู่สัญญาหุ้นสมควรจะให้ประชาชนทราบ

ด้วยก็ได้

การลงทะเบียนนั้น ต้องลงลายมือชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน และต้องประทับตราของห้าง

หุ้นส่วนนั้นด้วย

ให้พนักงานทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนส่งมอบให้แก่ห้างหุ้นส่วนนั้นฉบับหนึ่ง

มาตรา ๑๐๖ ๔/๑^{๒๕๖} หุ้นส่วนผู้จัดการคนใดในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนจะลาออกจากตำแหน่ง ให้

ยื่นใบลาออกต่อหุ้นส่วนผู้จัดการอื่นคนหนึ่งคนใด การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงหุ้นส่วนผู้จัดการอื่นนั้น

ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนมีหุ้นส่วนผู้จัดการคนเดียว ให้หุ้นส่วนผู้จัดการที่จะลาออกจากตำแหน่งแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดทราบเพื่อนัดประชุมและพิจารณาตั้งผู้จัดการคนใหม่ พร้อมกับแนบใบลาออกไปด้วย การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงหุ้นส่วนผู้นั้น

หุ้นส่วนผู้จัดการซึ่งลาออกตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง จะแจ้งการลาออกของตนให้นายทะเบียนทราบด้วยก็ได้

มาตรา ๑๐๖ ๔/๒^{๒๕๖} เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ ให้ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนนำความ

ไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๑๐๖ ๕ ผู้เป็นหุ้นส่วนอาจถือเอาประโยชน์แก่บุคคลภายนอกในบรรดาสิทธิอันห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนนั้นได้มา แม้ในกิจการซึ่งไม่ปรากฏชื่อของตน

มาตรา ๑๐๖ ๖ ห้ามมิให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนประกอบกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกัน และเป็นการแข่งขันกับกิจการของห้างหุ้นส่วนนั้น ไม่ว่าทำเพื่อประโยชน์ตนหรือเพื่อประโยชน์ผู้อื่น หรือไปกันเป็นหุ้นส่วนไม่จำกัดความรับผิดชอบในห้างหุ้นส่วนอื่น ซึ่งประกอบกิจการอันมีสภาพเป็นอย่างเดียวกัน และแข่งขันกับกิจการของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนนั้น เว้นไว้แต่จะได้รับคำยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนอื่นทั้งหมด

แต่ข้อห้ามเช่นว่ามานี้ ท่านว่าจะไม่พึงใช้ได้ ถ้าหากผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายได้รู้อยู่แล้วในเวลาที่ลงทะเบียนห้างหุ้นส่วนนั้นว่า ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งได้ทำกิจการ หรือเข้าเป็นหุ้นส่วนอยู่ในห้างหุ้นส่วนอื่นอันมีวัตถุประสงค์ประสงค์อย่างเดียวกัน และในสัญญาเข้าหุ้นส่วนที่ทำไว้ต่อกันนั้นก็ได้บังคับให้ถอนตัวออก

มาตรา ๑๐๖ ๗ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนคนใดกระทำการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติในมาตราก่อนนี้ไว้ไซ้ ท่านว่า

^{๒๕๖} บทกฏ ๑๐๖ ๔/๑ เห็นได้ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๒๕๖} บทกฏ ๑๐๖ ๔/๒ เห็นได้ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๘

ห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนนั้นชอบที่จะเรียกเอาผลกำไรอันผู้ถือหุ้นนั้นหาได้ทั้งหมดหรือเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายซึ่งห้างหุ้นส่วนได้รับเพราะเหตุนั้น

แต่ทั้งนี้ท่านห้ามมิให้ฟ้องเรียกเมื่อพ้นเวลาปีหนึ่งนับแต่วันทำการฝ่าฝืน

อนึ่ง บทบัญญัติมาตรานี้ไม่ลบล้างสิทธิของผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายนอกนั้น ในอันจะเรียกให้เลิกห้างหุ้นส่วน

มาตรา ๑๐๖๘ ความรับผิดชอบของผู้เป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน อันเกี่ยวแก่หนี้ซึ่งห้างหุ้นส่วนได้ก่อให้เกิดขึ้นก่อนที่ตนออกจากหุ้นส่วนนั้น ย่อมมีจำกัดเพียงสองปีนับแต่เมื่อออกจากหุ้นส่วน

มาตรา ๑๐๖๙ นอกจากในกรณีทั้งหลายที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๐๕๕ ท่านว่าห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนย่อมเลิกกันเมื่อห้างหุ้นส่วนนั้นล้มละลาย

มาตรา ๑๐๗๐ เมื่อใดห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนมีคดีชำระหนี้ เมื่อนั้นเจ้าหนี้ของห้างหุ้นส่วนนั้นชอบที่จะเรียกให้ชำระหนี้เอาต่อผู้เป็นหุ้นส่วน คนใดคนหนึ่งก็ได้

มาตรา ๑๐๗๑ ในกรณีที่กล่าวไว้ในมาตรา ๑๐๗๐ นั้น ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนนำพิสูจน์ได้ว่า

- (๑) สิทธิทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วน ยังมีพอที่จะชำระหนี้ได้ทั้งหมดหรือบางส่วน และ
- (๒) การที่จะบังคับเอาแก่ห้างหุ้นส่วนนั้นไม่เป็นการยากจะ นี้ไซ้

ศาลจะบังคับให้เอาสิทธิทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วนนั้นชำระหนี้ก่อนก็ได้ สุดแต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๑๐๗๒ ถ้าห้างหุ้นส่วนซึ่งจดทะเบียนยังมีได้เลิกกันตราบใด เจ้าหนี้ของผู้เป็นหุ้นส่วนเฉพาะตัวย่อมใช้สิทธิได้แต่เพียงในผลกำไรหรือเงินซึ่งห้างหุ้นส่วนค้างชำระแก่ผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นเท่านั้น ถ้าห้างหุ้นส่วนนั้นเลิกกันแล้ว เจ้าหนี้อ่อมใช้สิทธิได้ตลอดจนถึงหุ้นของผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นอันมีในสิทธิทรัพย์สินของห้างหุ้นส่วน

ส่วนที่ ๖

การควบห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนเข้ากัน

มาตรา ๑๐๗๓ ห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างหนึ่งจะควบเข้าเป็นอันเดียวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนอีกห้างหนึ่งก็ได้ โดยความยินยอมของผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมด เว้นแต่จะได้ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๐๗๔ เมื่อห้างหุ้นส่วนจดทะเบียนห้างใดประสงค์จะควบเข้ากันกับห้างอื่น ห้างหุ้นส่วนนั้นต้องโฆษณาในหนังสือพิมพ์แห่งท้องที่นั้นสองครั้งเป็นอย่างน้อย และส่งคำบอกกล่าวความประสงค์ที่จะควบเข้ากันนั้นแก่บรรดาผู้ซึ่งห้างหุ้นส่วนรู้ว่าเป็นเจ้าหนี้ และขอให้เจ้าหนี้อันมีข้อคัดค้านอย่างหนึ่งอย่างใด ในการที่จะทำนั้นส่งคำคัดค้านไปภายในสามเดือนนับแต่วันบอกกล่าว

ถ้าไม่มีใครคัดค้านภายในกำหนดเวลานั้น ก็ให้พึงถือว่าไม่มีคัดค้าน

ถ้ามีคัดค้านไซ้ ท่านมิให้ห้างหุ้นส่วนจัดการควบเข้ากัน เว้นแต่จะได้ใช้วิธีที่เรียกหรือให้ประกันเพื่อหนี้นั้นแล้ว

มาตรา ๑๐๗๕ เมื่อห้างได้ควบเข้ากันแล้ว ต่างห้างก็ต่างมีหนี้ที่จะต้องนำความนั้นจดลงทะเบียนว่าได้ควบเข้ากันเป็นห้างหุ้นส่วนขึ้นใหม่

มาตรา ๑๐๗๖ ห้างหุ้นส่วนใหม่นี้ย่อมได้ไปทั้งสิทธิ ทั้งต้องอยู่ในความรับผิดชอบของห้างหุ้นส่วนเดิมที่ได้ควบเข้ากันนั้นทั้งสิ้น

หมวด ๓

ห้างหุ้นส่วนจำกัด

มาตรา ๑๐๗๗ อันห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น คือห้างหุ้นส่วนประเภทหนึ่ง ซึ่งมีผู้เป็นหุ้นส่วนสองจำพวก ดังจะกล่าวต่อไป นี้คือ

(๑) ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งมีจำกัดความรับผิดชอบไม่เกินจำนวนเงินที่ตนรับจะลงทุนในห้างหุ้นส่วนนั้นจำพวกหนึ่ง และ

(๒) ผู้เป็นหุ้นส่วนคนเดียวหรือหลายคนซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนไม่มีจำกัดจำนวนอีกจำพวกหนึ่ง

มาตรา ๑๐๗๘ อันห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น ท่านบังคับว่าต้องจดทะเบียนการลงทะเบียนนั้น ต้องมีรายการดังต่อไปนี้ คือ

(๑) ชื่อห้างหุ้นส่วน

(๒) ข้อตกลงความเป็นห้างหุ้นส่วนจำกัด และวัตถุประสงค์ของห้างหุ้นส่วนนั้น

(๓) ที่ตั้งสำนักงานแห่งใหญ่และสำนักงานสาขาทั้งปวง

(๔) ชื่อ ยี่ห้อ สำนัก และอาชีพะของผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดชอบ และ จำนวนเงินซึ่งเขา

เหล่านั้นได้ลงทุนด้วยในห้างหุ้นส่วน

(๕) ชื่อ ยี่ห้อ สำนัก และอาชีพะของผู้เป็นหุ้นส่วนจำพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบ

(๖) ชื่อหุ้นส่วนผู้จัดการ

(๗) ถ้ามีข้อจำกัดอำนาจหุ้นส่วนผู้จัดการอันจะผูกพันห้างหุ้นส่วนนั้นประการใดให้ลงไว้ด้วย

ข้อความซึ่งลงทะเบียนนั้น จะลงรายการอื่น ๆ อีกอันคู่สัญญาเห็นสมควรจะให้ประชาชนทราบ

ด้วยก็ได้

การลงทะเบียนนั้น ต้องลงลายมือชื่อของผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคน และต้องประทับตราของห้าง

หุ้นส่วนนั้นด้วย

ให้พนักงานทะเบียนทำใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนส่งมอบให้แก่ห้างหุ้นส่วนนั้นฉบับหนึ่ง

มาตรา ๑๐๗๘/๑^{๒๒๖} หุ้นส่วนผู้จัดการคนใดจะลาออกจากตำแหน่ง ให้ยื่นใบลาออกต่อหุ้นส่วนผู้จัดการคนหนึ่งคนใด การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงหุ้นส่วนผู้จัดการอื่นนั้น

^{๒๒๖} บทบาท ๑๐๗๘/๑ เดิม โดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแห่งคณะพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๘

ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วนจำกัดมีหุ้นส่วนผู้จัดการคนเดียว ให้หุ้นส่วนผู้จัดการที่จะลาออกจากตำแหน่งแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งคนใดทราบเพื่อนัดประชุมและพิจารณาตั้งหุ้นส่วนผู้จัดการคนใหม่ พร้อมกับแนบใบลาออกไปด้วย การลาออกมีผลนับแต่วันที่ใบลาออกไปถึงหุ้นส่วนผู้นั้น

หุ้นส่วนผู้จัดการซึ่งลาออกตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง จะแจ้งการลาออกของตนให้นายทะเบียนทราบด้วยก็ได้

มาตรา ๑๐๗๘/๒^{๒๕๖๑} เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหุ้นส่วนผู้จัดการ ให้ห้างหุ้นส่วนจำกัดนำความไปจดทะเบียนภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่มีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา ๑๐๗๙ อันห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น ถ้ายังมีใ้จดทะเบียนอยู่ทราบใด ท่านให้ถือว่าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญซึ่งผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหมดย่อมต้องรับผิดชอบร่วมกันในบรรดาหนี้ของห้างหุ้นส่วนโดยไม่มีจำกัดจำนวน จนกว่าจะ ใ้จดทะเบียน

มาตรา ๑๐๘๐ บทบัญญัติว่าด้วยห้างหุ้นส่วนสามัญข้อใด ๆ หากมิได้ยกเว้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงไปโดยบทบัญญัติแห่งหมวด ๓ นี้ ท่านให้นำมาใช้บังคับแก่ห้างหุ้นส่วนจำกัดด้วย

ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดพวกไม่จำกัดความรับผิดชอบมีอยู่หลายคนด้วยกัน ท่านให้ใช้บทบัญญัติสำหรับห้างหุ้นส่วนสามัญเป็นวิธีบังคับในความเกี่ยวพันระหว่างคนเหล่านั้นเอง และความเกี่ยวพันระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนเหล่านั้นกับห้างหุ้นส่วน

มาตรา ๑๐๘๑ ห้ามมิใ้ชื่อของ ผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบเรียกขานระคนเป็นชื่อห้าง

มาตรา ๑๐๘๒ ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบคนใดยินยอมโดยแสดงออกชัดหรือโดยปริยายใ้ใช้ชื่อของตนระคนเป็นชื่อห้าง ไซ้ ท่านว่าผู้เป็นหุ้นส่วนคนนั้นจะต้องรับผิดชอบคล้ายนอกเสมือนคังว่าเป็นหุ้นส่วนจำกัดไม่จำกัดความรับผิดชอบนั้น

แต่ในระหว่างผู้เป็นหุ้นส่วนกันเองนั้น ความรับผิดชอบของผู้เป็นหุ้นส่วนเช่นนี้ ท่านใ้คงบังคับตามสัญญาหุ้นส่วน

มาตรา ๑๐๘๓ การลงหุ้นของผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบนั้น ท่านว่าต้อง ใ้ลงเป็นเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่น ๆ

มาตรา ๑๐๘๔ ห้ามมิใ้แบ่งเงินปันผลหรือดอกเบี้ยใ้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ นอกจากผลกำไรซึ่งห้างหุ้นส่วนทำมาค้าได้

ถ้าทุนของห้างหุ้นส่วนลดน้อยลงไปเพราะค่าขาดทุน ท่านห้ามมิใ้แบ่งเงินปันผลหรือดอกเบี้ยใ้แก่ผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบ จนกว่าทุนซึ่งขาดไปนั้นจะ ใ้คืนมาเต็มจำนวนเดิม

แต่ถ้าผู้เป็นหุ้นส่วนจำกัดความรับผิดชอบคนใดได้รับเงินปันผลหรือดอกเบี้ยไปแล้วโดยสุจริต ท่านว่าหาอาจจะบังคับใ้เสียคืนเงินนั้นได้ไม่

^{๒๕๖๑} บพท. ๑๐๗๘/๒ เห็นโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๕๘